

M.A. (Political Science) CBCS Pattern Semester-I
MAPOLI19-2 - Politics of Maharashtra

P. Pages : 3

Time : Three Hours

GUG/W/23/10286

Max. Marks : 80

- Notes : 1. All questions are compulsory.
2. All questions carry equal marks.

1. Discuss the impact of Socio-culture determinants on politics of Maharashtra. **16**

OR

Explain the contribution of Sanyukt Maharashtra movement in making Maharashtra.

2. Explain the role of leadership of regional parties in Maharashtra. **16**

OR

Critically examine the regional backwardness of Maharashtra.

3. Write the answer of the following question **any two**. **16**

- a) Write an impact of 73rd Amendment on Rural Development.
- b) Discuss on Farmer's movement in Maharashtra.
- c) Discuss the role of 'Gram Sabha' in rural development in Maharashtra.
- d) Explain the impact of 'Narmada Bachao Andolan' on politics of Maharashtra.

4. Write the answer of the following **any two**. **16**

- a) Explain the administrative relation between Maharashtra state and Central Government.
- b) Comment on Bureaucracy in Maharashtra.
- c) Explain the reasons of farmer's suicide.
- d) Discuss the remedies on power sector problem in Maharashtra.

5. Write short notes. **16**

- a) Movement against corruption
- b) Akola Contract
- c) Composition of Zilla parishad.
- d) Ideology of "Nag Vidarbha Samiti".

M.A. (Political Science) CBCS Pattern Semester-I
MAPOLI19-2 - Politics of Maharashtra

Time : Three Hours

Max. Marks : 80

- सुचना :- 1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. महाराष्ट्राच्या राजकारणावर प्रभाव पाडणाऱ्या सामाजिक-सांस्कृतिक निर्णायक घटकांची चर्चा करा. 16

किंवा

महाराष्ट्र राज्याच्या निर्मितीमध्ये संयुक्त महाराष्ट्र चळवळीचे योगदान स्पष्ट करा.

2. महाराष्ट्राच्या प्रादेशिक पक्षातील नेतृत्वाची भूमिका स्पष्ट करा. 16

किंवा

महाराष्ट्रातील प्रादेशिक मागासलेपणाचे टिकात्मक परिक्षण करा.

3. खालील प्रश्नांची उत्तरे थोडक्यात लिहा कोणतेही दोन. 16

- अ) 73 व्या घटना दुरुस्तीच्या ग्रामीण भागाच्या विकासावरिल परिणाम लिहा.
ब) महाराष्ट्रातील शेतकरी चळवळीवर चर्चा करा.
क) महाराष्ट्राच्या ग्रामीण विकासातील 'ग्राम' सभेच्या भूमिकेची चर्चा करा.
ड) महाराष्ट्राच्या राजकारणावरील 'नर्मदा बचाव आंदोलनाचा' प्रभाव स्पष्ट करा.

4. खालील प्रश्नांची उत्तरे थोडक्यात लिहा कोणतेही दोन. 16

- अ) महाराष्ट्र आणि केंद्र सरकार यांच्यातील प्रशासकी संबंध स्पष्ट करा.
ब) 'महाराष्ट्रातील नौकरशाही' चर्चा करा.
क) शेतकऱ्यांच्या आत्महत्येची कारणे स्पष्ट करा.
ड) महाराष्ट्रातील उर्जा संकटावरील उपाय योजनांची चर्चा करा.

5. टिपा लिहा. 16

- अ) भ्रष्टाचार विरोधी चळवळ
ब) अकोला करार.
क) जिल्हा परिषदेची रचना
ड) 'नाग विदर्भ समिती' ची विचारसरणी

M.A. (Political Science) CBCS Pattern Semester-I
MAPOLI19-2 - Politics of Maharashtra

Time : Three Hours

Max. Marks : 80

- सुचनाएँ :- 1. सभी प्रश्न अनिवार्य हैं।
2. सभी प्रश्नों के समान गुण हैं।

1. महाराष्ट्र राजनीति में प्रभाव डालनेवाले सामाजिक सांस्कृतिक निर्णायक तत्वों की चर्चा किजिए। 16

अथवा

महाराष्ट्र राज्य की निर्मिती में संयुक्त महाराष्ट्र आंदोलन का योगदान स्पष्ट किजिए।

2. महाराष्ट्र के क्षेत्रीय दलों में नेतृत्व की भूमिका स्पष्ट किजिए। 16

अथवा

महाराष्ट्र के प्रादेशिक पिछड़ापण पर टिकात्मक परिक्षण किजिए।

3. निम्नलिखित किन्हीं दो प्रश्नों के उत्तर लिखिए। 16

- अ) 73 वे संविधान विशोधन का ग्रामीण विकासपर परिणाम लिखिए।
ब) महाराष्ट्र के किसान आंदोलन की चर्चा किजिए।
क) महाराष्ट्र के ग्रामीण विकास में 'ग्रामसभा' की भूमिका की चर्चा किजिए।
ड) महाराष्ट्र के राजनीतिपर 'नर्मदा बचाव आंदोलन' का प्रभाव स्पष्ट किजिए।

4. निम्नलिखित किन्हीं दो प्रश्नों के उत्तर लिखिए। 16

- अ) महाराष्ट्र एवं केंद्र सरकार के प्रशासनिक संबंध स्पष्ट किजिए।
ब) भाष्य किजिए 'महाराष्ट्र की नौकरशाही'
क) किसान आत्महत्याओं के कारण स्पष्ट किजिए।
ड) महाराष्ट्र में उर्जा संकटपर उपायों की चर्चा किजिए।

5. टिपणियाँ लिखिए। 16

- अ) भ्रष्टाचार विरोधी आंदोलन।
ब) अकोला करार
क) 'जिल्हा परिषद' की रचना
ड) 'नाग विदर्भ' समिती की विचारधारा।
